

Bekostiging samenwerkingsverband passend onderwijs PO

Colofon

Uitgever: PO-Raad / Utrecht
Auteur: Bé Keizer, lid expertteam passend onderwijs PO-Raad
Datum uitgave: oktober 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten bekostiging SWV en bekostiging SBO resp. SO	4
3. Bekostiging lichte ondersteuning	7
4. Bekostiging zware ondersteuning	11
5. Invoeringssystematiek	16
Bijlage IA: Bedragen lichte ondersteuning 2016-2017	17
Bijlage IB: Bedragen lichte ondersteuning 2017-2018	18
Bijlage IIA: Bedragen zware ondersteuning 2016-2017	19
Bijlage IIB: Bedragen zware ondersteuning 2017-2018	20

1. Inleiding

De nieuwe bekostiging van het passend onderwijs is ingegaan per 1 augustus 2014 en betreft de bekostiging van het samenwerkingsverband en het (V)SO. Daarbij is er sprake van meerjarige invoerings- en overgangsregelingen.

De bekostiging van de 'lichte' ondersteuning (WSNS) is bekend. In de wet is ervoor gekozen om de regeling van die bekostiging zoveel mogelijk intact te laten. Dit betekent dat de grondslagen voor de lichte ondersteuning en die van de zware ondersteuning op enkele punten verschillen:

- De bekostiging van de lichte ondersteuning aan het samenwerkingsverband PO is gebaseerd op het aantal basisschoolleerlingen in het samenwerkingsverband.
- De bekostiging van de zware ondersteuning aan het samenwerkingsverband PO is gebaseerd op het aantal leerlingen van de basisscholen plus het aantal leerlingen op de speciale scholen voor basisonderwijs (SBO).
- De bekostiging van het samenwerkingsverband is dus niet een jaarlijks vast bedrag per leerling van dat samenwerkingsverband maar de optelling van afzonderlijke berekeningen.

De wet gaat in de toekenning ook uit van enige compartimentering in de bekostiging van de lichte en de zware ondersteuning in het PO waardoor beide bekostigingsstromen apart blijven in de toekenning. Het geld blijft vervolgens een lumpsumbudget.

De samenwerkingsverbanden zijn vastgesteld in de Regeling regio-indeling samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO, laatstelijk gewijzigd bij Stcrt. 2015 nr. 10828, d.d. 22 april 2015. Het aantal samenwerkingsverbanden bedraagt 76 voor het PO en 74 voor het VO. Daar komt per sector nog het landelijke samenwerkingsverband PO resp. VO op basis van denominatie bij.

In de zogenaamde 'Variawet passend onderwijs' van 1 april 2015 is opgenomen dat voor het primair onderwijs de mogelijkheid voor het samenwerkingsverband PO komt om een orthopedagogisch-didactisch centrum (OPDC) in te richten. Ook is de peildatum niet een datum die naar keuze van het samenwerkingsverband tussen 2 oktober en 31 juli komt te liggen, maar het is nu een vaste datum: 1 februari voorafgaand aan het daaropvolgende schooljaar. Dit geldt zowel voor de overdrachtsverplichting naar het SBO als voor het SO.

2. Uitgangspunten bekostiging SWV en bekostiging SBO resp. SO

Uitgangspunten bekostiging samenwerkingsverband

Het principe van de bekostiging van het samenwerkingsverband passend onderwijs is hetzelfde als die voor het samenwerkingsverband WSNS en nu ook voor het samenwerkingsverband VO. De kerngedachte is dat een gefixeerd ondersteuningsbudget beschikbaar is voor een samenwerkingsverband en binnen het kader van dat budget heeft een samenwerkingsverband in hoge mate vrijheid van handelen om de ondersteuning zelf vorm te geven. Het gefixeerde budget wordt bepaald door de toekenning van een vast ondersteuningsbedrag per leerling waardoor elk samenwerkingsverband een gelijk niveau van bekostiging ontvangt. De toekenning vindt plaats door uit te gaan van de personele bekostiging per schooljaar en de materiële bekostiging per kalenderjaar, waarbij de bedragen elk jaar volgens een eigen systeem van indexatie worden aangepast.

Het gegeven van het vaste budget levert voor een samenwerkingsverband de prikkel op dat wanneer de ondersteuning minder in een speciale setting plaatsvindt als het SBO of het SO, er meer middelen beschikbaar blijven voor het regulier onderwijs om de ondersteuning op de basisscholen te verbeteren. Omgekeerd geldt dat wanneer veel leerlingen verwezen worden naar het SBO en/of SO, er minder ondersteuningsmiddelen voor de basisscholen overblijven. Dat kan zelfs betekenen dat wanneer het budget van het samenwerkingsverband uitgeput raakt door een hoge verwijzing, de besturen van de scholen uit de bekostiging voor hun scholen bij moeten dragen aan de overdrachtsverplichtingen van het samenwerkingsverband.

Uitgangspunten bekostiging SBO

De uitgangspunten voor de bekostiging van het SBO blijven onveranderd t.o.v. de bestaande situatie. Voor het gehele funderend onderwijs (PO en VO) wordt nu onderscheid gemaakt in basisbekostiging en in ondersteuningsbekostiging. De basisbekostiging betekent een toekenning per leerling die overeenkomt met de bekostiging van een leerling in het reguliere onderwijs. De ondersteuningsbekostiging houdt de bekostiging in voor een leerling die extra ondersteuning nodig heeft en differentieert naar de aard en omvang van de normatief vastgestelde ondersteuning. Dat betekent voor het SBO dat het Rijk op basis van de teldatum de basisbekostiging toekent aan het SBO plus het ondersteuningsbudget voor 2% van het aantal leerlingen van het samenwerkingsverband. Op basis van de peildatum 1 februari vindt de overdrachtsverplichting plaats vanuit het samenwerkingsverband aan het SBO. Dat betekent in de meeste gevallen een kleine aanvulling voor de groei na 1 oktober wat de basisbekostiging betreft en een grotere aanvulling wat de ondersteuningsbekostiging betreft voor het aantal leerlingen dat op de peildatum boven de 2% aanwezig is (landelijk gemiddelde rond de 2,3%).

Het betekent dat voor elke leerling in het SBO zowel de basis- als de ondersteuningsbekostiging wordt toegekend, deels via het Rijk en aangevuld door het samenwerkingsverband.

Voor de materiële bekostiging wordt de systematiek van het basisonderwijs gevolgd wat inhoudt dat op grond van de teldatum 1 oktober T-1 de materiële bekostiging plaatsvindt voor het kalenderjaar T in de vorm van de basisbekostiging voor alle leerlingen op de teldatum en voor 2% van de leerlingen van het samenwerkingsverband de ondersteuningsbekostiging materieel. Voor de leerlingen boven het aantal van de 2% op de **teldatum** geldt de overdrachtsverplichting van het samenwerkingsverband van het materiële ondersteuningsbedrag aan het SBO. Het was praktijk in het samenwerkingsverband WSNS om ook de materiële basis- en ondersteuningsbekostiging over te dragen voor het aantal leerlingen op de **peildatum**, dat uitstijgt boven het aantal van de teldatum. Anders zouden die immers onvoldoende bekostiging krijgen. Die praktijk wordt nu door vrijwel alle SWV'en gecontinueerd.

Daarnaast ontvangt het SBO van het Rijk nog het budget personeels- en arbeidsmarktbeleid, de toekenning voor de onderwijsachterstandenregeling (de cumi-regeling), plus de directietoeslag en ook het budget Prestatiebox.

Uitgangspunten bekostiging SO

De nieuwe bekostigingssystematiek voor het SO volgt op hoofdlijnen de systematiek van het SBO. Dat betekent dus ook het onderscheid in basisbekostiging personeel resp. materieel en de ondersteuningsbekostiging personeel resp. materieel. Belangrijk verschil is hier dat er geen sprake is van 2% ondersteuningsbekostiging door het Rijk: het samenwerkingsverband betaalt alle ondersteuningsbekostiging. Voor de uitvoering wordt door de overheid (DUO) het ondersteuningsbedrag voor de SO-school ingehouden op het ondersteuningsbudget dat aan het samenwerkingsverband wordt toegekend. Daarbij is de bijdrage voor elke leerling SO-school afkomstig van het samenwerkingsverband waaruit die leerling afkomstig is.

Ook hier wordt gewerkt met de peildatum 1 februari voor elk samenwerkingsverband en vindt aanvullende basis- en ondersteuningsbekostiging plaats voor de personele kosten¹. De materiële bekostiging volstaat wat de wet betreft met de leerlingaantallen op de teldatum zoals dat ook voor het SBO van toepassing is. Het is echter usance dat de peildatum ook wordt gehanteerd voor de aanvulling voor het hogere aantal leerlingen op die peildatum. Dat lijkt daarom ook logisch voor het SO zodat de leerlingaantallen van de peildatum dan ook leiden tot aanvulling van de materiële bekostiging m.b.t. basis- en ondersteuningsbekostiging. Op de uitwerking daarvan komen we nog terug.

Daarnaast ontvangt het SO van het Rijk het deel van het budget personeels- en arbeidsmarktbeleid in de personele basisbekostiging dat overeenkomt met hetgeen voor een basisschoolleerling wordt toegekend, terwijl het ondersteuningsdeel is opgenomen in het personele ondersteuningsbedrag per leerling dat door het samenwerkingsverband wordt toegekend. Ook wordt door het Rijk de directietoeslag toegekend evenals het budget Prestatiebox. De toekenning van de onderwijsachterstandenregeling - de cumi-regeling - in het SO blijft ook van toepassing.

Uitputting bekostiging

Voor de bekostiging van het SBO en SO geldt dat de situatie kan ontstaan dat het samenwerkingsverband onvoldoende middelen heeft om aan de overdrachtsverplichtingen te voldoen. Als het om het SBO gaat, betekent het dat de besturen van de basisscholen dan extra bij moeten dragen om aan de overdrachtsverplichtingen te kunnen voldoen. Gaat het om het SO dan moeten de besturen van alle scholen aanvullend bijdragen en mocht het al aan de orde zijn op de teldatum dan houdt DUO die bijdrage per leerling al meteen in op de reguliere bekostiging aan die schoolbesturen. Als het de aanvullende bekostiging op grond van de peildatum betreft, dient het samenwerkingsverband zelf het ontbrekende budget (omgerekend in een bedrag per leerling basisschool, SBO en SO) op te halen van de betreffende besturen.

Grensverkeer SBO

Het samenwerkingsverband heeft voor het SBO nog te maken met het zogenaamde grensverkeer. Dat houdt in dat een samenwerkingsverband voor een basisschoolleerling die naar een SBO gaat die behoort tot een ander samenwerkingsverband, daarvoor ook bekostiging overdraagt aan dat andere samenwerkingsverband voor de betreffende SBO.

---

¹ In de wet is alleen opgenomen dat er sprake is van aanvulling van de personele ondersteuningsbekostiging en niet van de personele basisbekostiging. Geadviseerd wordt door de PO-Raad en de VO-Raad om ook de personele basisbekostiging over te dragen zoals ook is bepleit in het overleg met het ministerie over de bekostiging; die laat dit over aan de samenwerkingsverbanden om daar eigen beleid in te voeren. Inmiddels is een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd (34732) waarin wordt opgenomen dat ook de personele basisbekostiging moet worden overgedragen. In de MvT wordt gesteld dat dit nu ook zou gelden voor de materiële basisbekostiging, maar dit is (nog) niet in de wettekst verwerkt.

Gaat de leerling over vóór of op 1 oktober van een jaar dan wordt in het schooljaar daarna de personele ondersteuningsbekostiging overgedragen en in het kalenderjaar na die 1 oktober de materiële ondersteuningsbekostiging. Gaat de leerling na 1 oktober over dan moet in het daaropvolgende schooljaar resp. kalenderjaar ook de basisbekostiging personeel resp. materieel worden overgedragen. Dit onderscheid met betrekking tot 'voor of na 1 oktober' hangt samen met de basisbekostiging die door het Rijk wordt bekostigd wanneer de leerling al op de reguliere teldatum 1 oktober is geteld. Omdat het samenwerkingsverband passend onderwijs inging per 1 augustus 2014 vervielen alle 'oude' verplichtingen van het samenwerkingsverband WSNS. Dat hield ook in dat het 'oude' grensverkeer verviel en weer opnieuw startte per 1 augustus 2014 en dan volgens de T-1 systematiek. Er was in het schooljaar 2014-2015 dus nog geen overdrachtsverplichting voor het grensverkeer en vond de bekostiging plaats op basis van het aantal leerlingen op de teldatum 1 okt. 2013. In het schooljaar 2015-2016 is er weer sprake van een overdrachtsverplichting voor grensverkeer, namelijk voor die leerlingen op een SBO die afkomstig zijn uit een ander SWV en in 2014-2015 toelaatbaar zijn verklaard (eventueel op basis van een eerdere PCL-beschikking afgegeven voor 1 aug. 2014) en in 2015-2016 nog als leerling op de SBO zijn ingeschreven. De omvang van de overdrachtsbekostiging zal de komende jaren dus nog toenemen totdat na zo'n 4 à 5 jaar een stabilisatie optreedt in de instroom en uitstroom van de grensverkeerleerlingen.

Hierna wordt uitvoeriger ingegaan op de bekostiging van de lichte resp. de zware ondersteuning. Daarbij zal sprake zijn van af en toe herhaling van hetgeen in deze paragraaf op hoofdlijnen is geschetst.

3. Bekostiging lichte ondersteuning

De bekostigingssystematiek van de lichte ondersteuning blijft, zoals gemeld, in principe onveranderd. Door de nieuwe indeling van de samenwerkingsverbanden is in vrijwel alle gevallen er toch sprake van forse veranderingen. Het aantal samenwerkingsverbanden gaat immers terug van 234 naar zo'n 75 en dat betekent dat gemiddeld genomen drie samenwerkingsverbanden opgaan in één nieuw samenwerkingsverband. De schaal neemt dus fors toe van gemiddeld 6.750 naar 20.000 leerlingen. Er zijn 277 scholen voor SBO met 11 nevenvestigingen (1 okt. 2016) wat betekent dat elk van de huidige samenwerkingsverbanden gemiddeld minstens één SBO heeft. Na de schaalvergroting heeft ieder samenwerkingsverband gemiddeld zo'n 4 SBO's. Gemiddeld zullen er ook 16 besturen bij ieder samenwerkingsverband betrokken zijn en 100 scholen voor primair onderwijs (92 basisscholen, 4 scholen SBO en 5 scholen SO). Door het aantal vestigingen dat een (V)SO-school cluster 3 resp. 4 heeft, is het gemiddelde aantal vestigingen SO in een verband hoger.

Elke vestiging van een school met een brinnummer neemt deel aan het samenwerkingsverband waarin die vestiging gelegen is. Op die wijze kan een school voor (speciaal) basisonderwijs met meerdere vestigingen in principe deelnemen aan meerdere samenwerkingsverbanden. In de praktijk komt dit echter niet voor.

Een school voor SO kan meerdere vestigingen hebben die meer verspreid in een gebied liggen en daardoor in meerdere samenwerkingsverbanden deelnemen. Ook zal een SO-school veelal leerlingen hebben die afkomstig zijn van een (speciale) basisschool uit een ander samenwerkingsverband dan waarin die SO-school zelf gelegen is. Dan kan die SO-school desgewenst ook deel uitmaken van dat samenwerkingsverband.

De herschikking en schaalvergroting betekent ook dat het grensverkeer SBO ingrijpend is veranderd. De schaalvergroting plus het gegeven dat er geen sprake zal zijn van overlap van regio's van de verbanden, betekent dat het aantal grensverkeerleerlingen SBO drastisch vermindert². Zo zal bijv. in een grotere gemeente waarin drie samenwerkingsverbanden naar denominatie opereren (openbaar, katholiek en protestants), die nu samen één samenwerkingsverband vormen het grensverkeer vrijwel tot nul worden gereduceerd, terwijl het daarvoor omvangrijk kon zijn. Omdat 'opnieuw gestart' wordt met grensverkeer vanaf 1 augustus 2014 zal de omvang pas na zo'n 4 à 5 jaar echt duidelijk worden.

Bij de vorming van de nieuwe samenwerkingsverbanden is ook wel de mogelijkheid geopperd van het vormen van zogenaamde kamers. Daarmee wordt bedoeld op het min of meer voortgaan met de 'oude' samenwerkingsverbanden binnen het kader van het nieuwe samenwerkingsverband. De uitwerking daarvan is nogal divers uitgekristalliseerd, maar het is duidelijk dat het min of meer in stand houden van het 'oude' samenwerkingsverband met inbegrip van de financiële huishouding verregaande en complexe gevolgen heeft die men zich terdege dient te realiseren met het oog op een reële uitvoerbaarheid.

De bekostiging van de lichte ondersteuning blijft qua systematiek onveranderd. Er vindt bekostiging door het Rijk plaats van de SBO enerzijds en het samenwerkingsverband anderzijds. De personele bekostiging wordt per schooljaar vastgesteld en de materiële bekostiging wordt per kalenderjaar toegekend.

De **SBO** ontvangt rechtstreeks van het Rijk de basisbekostiging voor alle leerlingen op basis van de telling 1 oktober van het voorafgaande schooljaar, de zogenaamde T-1 systematiek. De ondersteuningsbekostiging wordt toegekend voor 2% van het aantal leerlingen van de basisscholen en de SBO('s) van het samenwerkingsverband, afgerond

---

² Er is slechts één samenwerkingsverband PO resp. VO op denominatieve grondslag dat landelijk zal opereren en daardoor overlap heeft met de regio's van andere samenwerkingsverbanden.

op een geheel getal. Is er meer dan één SBO in het samenwerkingsverband dan wordt de 2% ondersteuningsbekostiging verdeeld naar rato van het aantal leerlingen per SBO. Het samenwerkingsverband is volledig verantwoordelijk voor de besteding van de ondersteuningsmiddelen. Dat betreft ook de 2% aan ondersteuningsmiddelen die aan het SBO wordt toegekend en betekent dat als er minder dan 2% leerlingen op de SBO zijn, het 'teveel' ontvangen geld terug moet naar het samenwerkingsverband en op basis van het ondersteuningsplan besteed moet worden³.

Daarnaast ontvangt de SBO rechtstreeks van het Rijk de bekostiging die samenhangt

- met de hogere salariskosten van de schoolleiding en de extra directietoeslag,
- het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid,
- het budget Prestatiebox,
- de cumi-regeling van het SBO,
- eventuele aanvullende bekostiging en overige subsidies OCW.

De SBO ontvangt aanvullende bekostiging van het samenwerkingsverband op basis van de peildatum 1 februari van het samenwerkingsverband wanneer het aantal leerlingen meer dan 2% bedraagt. Op grond van de peildatum dient het samenwerkingsverband aanvullend de SBO te bekostigen met basisbekostiging (personeel) voor het aantal leerlingen dat op de peildatum uitstijgt boven het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober. Daarenboven dient ook ondersteuningsbekostiging (personeel) te worden betaald voor iedere leerling die op de peildatum boven het aantal van de 2% aanwezig is. In onderstaand schema een voorbeeldmatig overzicht van de wijze van bekostiging:

SWV	20.000 leerl.	2% = 400 leerl.
SBO's	1 okt.: 500 leerl.	peildatum: 515 leerl.
Rijk, 1 okt.	500 x basisbekostiging	400 x ondersteuningsbekost.
SWV	(515-500) x basisbekostiging	(515-400) x ondersteuningsbekost.

Met dit schema wordt de essentie van de bekostiging van het samenwerkingsverband aan de SBO weergegeven⁴.

Opvallend is daarbij dat deze peildatum geen aanvulling in de bekostiging geeft voor de materiële bekostiging wat de wettelijke bepalingen betreft. In de praktijk zijn veel van de samenwerkingsverbanden WSNS er toe overgegaan dit toch wel te doen. Naar analogie van de personele bekostiging wordt ook de materiële bekostiging op basis van de peildatum aangevuld. Zelfs is in de wet bepaald dat de overdrachtsverplichting voor de materiële bekostiging niet meer hoeft te zijn dan hetgeen normatief aan het SWV is toegekend. Wanneer dus nog wel geld over is vanuit de personele bekostiging en vanuit de overdrachtsverplichting voor de materiële bekostiging er een bijdrage wordt geleverd, hoeft in zo'n geval het resterende geld niet aangesproken te worden. Tenminste volgens de wettelijke bepalingen. Het is te verwachten dat in de toekomst (vanaf ongeveer 2020)

³ Het lijkt erop dat de wetwijziging die nu heeft plaats gevonden de toekenning van de 2% niet meer expliciet tot de ondersteuningsmiddelen definieert. Het is echter niet de bedoeling op dit punt een beleidswijziging door te voeren wat het ministerie betreft.

⁴ In de praktijk zijn er nog wel enkele complicaties die zich voordoen:

- a. In een samenwerkingsverband kan meer dan één SBO aanwezig zijn.
- b. Bij de bepaling van het aantal leerlingen op de peildatum moet rekening gehouden worden met de leerlingen die van een ander samenwerkingsverband afkomstig zijn.
- c. De aanvullende bekostiging vanuit het samenwerkingsverband voor de materiële instandhouding kan zich wettelijk beperken tot alleen de telling van de teldatum 1 oktober. De meeste samenwerkingsverbanden hanteren echter (terecht) de systematiek zoals die ook voor de personele bekostiging geldt.
- d. Op de peildatum kan het aantal leerlingen lager zijn dan op de teldatum 1 oktober. In dat geval geeft de wet aan dat de (negatieve) uitkomst van de basisbekostiging op 0 gesteld dient te worden. Op de peildatum kan het aantal leerlingen ook kleiner zijn dan 2%. Dit komt in toenemende mate voor. In dat geval hoort teveel ontvangen zorgbekostiging in principe beschikbaar gesteld te worden aan het samenwerkingsverband. De besteding moet immers in het ondersteuningsplan verantwoord worden.

door de SWV-en geen rekening meer hoeft te worden gehouden tussen geld voor personele en materiële doeleinden. Lumpsum is tenslotte lumpsum.

De bekostiging van het **samenwerkingsverband** als zodanig blijft voor de lichte ondersteuning (WSNS) zoals die was. Dat betekent een bedrag per leerling basisschool voor de personele bekostiging voor het schooljaar en een bedrag per leerling basisschool voor de materiële bekostiging voor het kalenderjaar op basis van 1 oktober T-1. Toekenning omvang formatie per feitelijke leerling basisschool: 0,00237 fte, dit is in geld € 162,74 (2017-2018, sept. 2017). Toekenning voor de materiële exploitatie per leerling basisschool: € 7,45 (2017), voor 2018 € 7,61 (24 september 2017). De bedragen voor de personele en materiële bekostiging van het samenwerkingsverband worden per basisschool berekend en toegekend aan het samenwerkingsverband. Op die wijze komen alle baten voor het samenwerkingsverband op een plaats binnen.

Het samenwerkingsverband ontvangt nog een aanvullende bekostiging voor schoolmaatschappelijk werk. Er wordt een bedrag van € 116,04 per schoolgewicht⁵ (prijsniveau 17-18, sept. 2017) toegekend.

De bedragen die aan de orde zijn voor het samenwerkingsverband en voor de SBO zijn als bijlage IA en IB aan deze notitie toegevoegd.

Uitputting bekostiging lichte ondersteuning

Reeds bij de wettelijke regeling van de lichte ondersteuning is rekening gehouden met de mogelijkheid dat de bijdrage die betaald moest worden door het SWV als overdrachtsverplichting aan de SBO en/of als overdrachtsverplichting in verband met het grensverkeer, het SWV te boven gaat.

In de wet (WPO artikel 124 lid 5) is daarbij voor de personele bekostiging opgenomen dat wanneer de overdrachtsverplichting voortvloeiend uit de peildatum groter is dan de toegekende bekostiging (het vaste bedrag per leerling basisschool), de besturen van de basisscholen in de ontbrekende bekostiging moeten bijdragen. De bijdrage per basisschool moet in het ondersteuningsplan zijn vastgelegd. Het ligt voor de hand het tekort om te rekenen in een bedrag per basisschoolleerling.

Wanneer er sprake is van een tekort in verband met de overdrachtsverplichting voor de personele bekostiging van het grensverkeer geldt deze bijdrageregeling ook, zij het dat dan ook de SBO daaraan bij kan dragen zoals uitgewerkt door het samenwerkingsverband in de betreffende regeling.

Voor de materiële bekostiging is de benadering in de wet niet gelijk aan die van de personele bekostiging. Voor de overdrachtsverplichting voortvloeiend uit de peildatum geldt in de wet geen verplichting m.b.t. de materiële bekostiging⁶. Voor de overdrachtsverplichting voor de materiële bekostiging van het grensverkeer (WPO artikel 125 lid 6) geldt wel de analoge regeling van de personele bekostiging. Dat houdt ook in dat, bij een tekort van het samenwerkingsverband, er een regeling moet zijn voor de bijdrage van de basisscholen en eventueel de SBO die beschikbaar moet worden gesteld door de betreffende besturen aan het samenwerkingsverband.

In de praktijk hebben de SWV-en WSNS (gelukkig) niet te maken gehad met een dergelijke vorm van uitputting. Er moet echter rekening gehouden worden met de komende situatie van passend onderwijs waarin daar mogelijk wel sprake van kan zijn.

---

⁵ Zie voor het begrip schoolgewicht: artikel 28 van het Besluit bekostiging WPO.

⁶ Zoals hiervoor aangegeven is het advies de peildatum wel te hanteren voor de overdracht van ook de materiële bekostiging, op analoge wijze als de personele bekostiging. Inmiddels is een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd (TK 34.732) waarin is opgenomen dat ook de personele basisbekostiging moet worden overgedragen. In de MvT wordt gesteld dat dit nu ook zou gelden voor de materiële basisbekostiging, maar dit is (nog) niet in de wettekst verwerkt.

De inkomsten van het SWV passend onderwijs zijn gecompartmenteerd, maar voor de uitgaven zal het niet mogelijk zijn die altijd te bestempelen als lichte of zware ondersteuning.

Grensverkeer SBO

Het ministerie heeft een notitie uitgebracht over het grensverkeer SBO onder passend onderwijs. Daarin is aangegeven dat het grensverkeer voor het samenwerkingsverband passend onderwijs PO vanaf 1 augustus 2014 start. Dat wil zeggen dat grensverkeer alleen als zodanig aan de orde is wanneer het gaat om een bij de SBO ingeschreven leerling met een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) die vanaf 1 augustus 2014 wordt afgegeven.

De gedachte dat je op 1 augustus 2014 kijkt naar de leerlingen die in 2013-2014 uit een ander samenwerkingsverband passend onderwijs afkomstig zijn en die laat tellen volgens de T-1 systematiek als grensverkeerleerlingen, is dus onjuist. Dat leek logisch omdat bekend is welke leerlingen uit een ander samenwerkingsverband passend onderwijs afkomstig zijn. Maar het ministerie kiest voor de benadering dat de verplichtingen van de oude samenwerkingsverbanden WSNS per 1 augustus 2014 zijn vervallen en dan dus ook alle verplichtingen betreft. Ook die van het grensverkeer.

Over het algemeen gaat het hierbij om een relatief gering aantal leerlingen door de schaalvergroting die is opgetreden met passend onderwijs, maar er zijn enkele samenwerkingsverbanden waarbij dat aantal leerlingen toch nog aanzienlijk is. Die hadden gerekend op een (forse) bijdrage vanuit andere verbanden maar in 2014-2015 is er vanwege de T-1 systematiek dus geen cent afgedragen voor het grensverkeer, tenzij in onderling overleg nadere afspraken zijn gemaakt. Pas in 2015-2016 is er weer sprake van betaling voor grensverkeer en betreft dan alleen de betaling voor de leerlingen die in 2014-2015 als grensverkeerleerlingen zijn geregistreerd en (conform artikel 125 lid 5) nog in 2015-2016 op de school zijn ingeschreven⁷. Het aantal grensverkeerleerlingen zal vervolgens in de daaropvolgende jaren nog toenemen totdat na zo'n 4 à 5 jaar een stabilisatie optreedt in de instroom en uitstroom van het aantal grensverkeerleerlingen. Het is zaak daar ook in de begroting rekening mee te houden zowel wat het aantal grensverkeerleerlingen betreft dat instroomt als wat uitstroomt. Voor de overdrachtsverplichting in verband met grensverkeer blijft gelden dat een leerling die voor of op 1 oktober is ingeschreven de ondersteuningsbekostiging ontvangt in het daaropvolgende (school)jaar, terwijl een leerling die na 1 oktober is ingeschreven in het daaropvolgende (school)jaar zowel de ondersteuningsbekostiging als de basisbekostiging ontvangt.

Een leerling die zich aanmeldt bij een SBO van een ander SWV dan het verband waaruit hij afkomstig is, kan dat – vanaf 1 augustus 2014 – alleen doen wanneer hij over een TLV bezit van dat verband waaruit hij vertrekt⁸. De procedure houdt vervolgens in dat het ontvangende SWV die leerling ook toelaatbaar moet verklaren vanuit de wetenschap dat de bekostiging van die leerling op de SBO dan plaatsvindt door het verband waaruit die leerling afkomstig is.

Bij verhuizing van een leerling blijft de regeling gelden zoals die ook onder WSNS van toepassing was: Wanneer ouders verhuizen binnen 6 maanden voor of na de toelating tot de SBO, moet het samenwerkingsverband betalen waarin de SBO zich bevindt.

---

⁷ De tekst van dit lid 5 luidt: 'De overdracht, bedoeld in het eerste lid, eindigt met ingang van het schooljaar dat volgt op het schooljaar waarin de leerling de speciale school voor basisonderwijs verlaat.'

⁸ Hierbij geldt dat een leerling op een SBO op basis van een voor 1 aug. 2014 afgegeven PCL-verklaring hierbij geacht moet worden een TLV te hebben. Voor het grensverkeer is het dan nodig dat het SWV waaruit die leerling afkomstig is, dan een TLV dient af te geven voor die leerling alvorens het SWV van de nieuwe SBO-school de tweede TLV afgeeft.

4 Bekostiging zware ondersteuning

Voor de bekostiging van de zware ondersteuning gelden dezelfde principes als voor de lichte ondersteuning. Ook hier een basisbekostiging en een ondersteuningsbekostiging. Hierna wordt eerst de structurele situatie van de bekostiging geschetst, daarna wordt in hoofdstuk 5 apart stilgestaan bij de bekostiging gedurende de invoerings- en overgangperiode.

Het SWV ontvangt naast het bedrag per leerling voor de lichte ondersteuning ook een bedrag per leerling voor de zware ondersteuning. Bij deze toekenningen geldt steeds het onderscheid in personele bekostiging per schooljaar en materiële bekostiging per kalenderjaar. Voor de zware ondersteuning betreft het hierbij elke leerling op een (vestiging van een) basisschool of SBO. Deze grondslag omvat dus meer leerlingen dan voor de bekostiging van de lichte ondersteuning, namelijk ook de leerlingen op de vestigingen van de SBO's.

De duiding van de samenstelling en omvang van de gemiddelde grootte van het SWV zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, is hier uiteraard ook van toepassing. Wel zal elk samenwerkingsverband waarschijnlijk te maken krijgen met (veel) meer vestigingen van SO-scholen dan alleen degenen die op het grondgebied van het SWV gelegen zijn. Dat komt omdat veel SO-leerlingen afkomstig zijn van woonplaatsen die soms op grote afstand gelegen zijn en/of van de verder weg gelegen reguliere school waar de SO-leerling voorheen ingeschreven was. Soms betreft het tientallen SO-scholen waar een SWV mee te maken heeft. Tegelijkertijd kan het daarbij voor veel SO-scholen slechts om één of enkele leerlingen gaan. De inschatting is dat deze grote spreiding na enige tijd waarschijnlijk wel terug zal lopen en dat gekeken zal worden naar SO-scholen die 'dichter bij huis' zijn gelegen en waar al grotere aantallen leerlingen uit het SWV naar toe gaan. Dat lijkt ook wenselijk vanuit het oogpunt goede afspraken te maken met de betreffende SO-scholen.

Elke vestiging van een SO-school met een brinnummer neemt deel aan het samenwerkingsverband waarin die vestiging gelegen is. Een school voor SO kan meerdere vestigingen hebben die meer verspreid in een regio zijn en daardoor in meerdere samenwerkingsverbanden deelnemen. Omgekeerd zijn er ook verbanden waarin geen vestiging van het SO gelegen is. Wel kan een SO-school buiten het grondgebied van het SWV liggen en leerlingen hebben die afkomstig zijn van een (speciale) basisschool uit het samenwerkingsverband. Dan kan die SO-school desgewenst ook deel uitmaken van het samenwerkingsverband.

De bekostiging van de zware ondersteuning lijkt qua systematiek wel op die van de lichte ondersteuning maar er zijn ook duidelijke verschillen.

De SO-school ontvangt evenals de SBO rechtstreeks van het Rijk de personele basisbekostiging. Ook deze bekostiging is niet gebudgetteerd en de basisbekostiging komt in principe overeen met de kosten van een reguliere leerling op een basisschool. Naast de basisbekostiging ontvangt elke SO-school bovendien van het Rijk een vast bedrag per school dat gezien kan worden als een vloer in de bekostiging voor elke school voor kosten die los staan van het aantal leerlingen. Datzelfde geldt ook voor de toekenning van een vast bedrag voor iedere SO-schoolsoort van het Rijk dat voor de materiële bekostiging wordt toegekend⁹. Daarnaast wordt een vast bedrag toegekend

---

⁹ In het overleg is een voorstel in bespreking geweest om het onderscheid bij de materiële bekostiging van de vaste bedragen per schoolsoort te vervangen door een voor iedere SO-school gelijk bedrag. Dat gebeurde vanuit de overweging dat er straks alleen nog maar sprake is van categorie 1, 2 of 3 leerlingen en de schoolsoort van cluster 3/4 er dan niet meer toe doet, zeker na verloop van tijd. Besloten is het onderscheid per schoolsoort nog in stand te houden, omdat de verevening al veel herverdeling teweeg brengt en deze wijziging tot nog meer herverdeleffecten zou leiden.

voor de SO-component resp. de VSO-component van die school, ook weer gerelateerd aan de schoolsoort.

De SO-school ontvangt geen rechtstreekse ondersteuningsbekostiging van het Rijk terwijl de SBO dat wel krijgt voor 2% van het aantal leerlingen van het SWV. In plaats daarvan wordt door DUO voor elke leerling een vast bedrag overgemaakt uit het budget van het SWV afhankelijk van de categorie waartoe de leerling gerekend wordt.

Er is sprake van drie categorieën oplopend in zwaarte waarbij het bedrag voor een categorie afgeleid is van de ondersteuningskosten die een leerling gemiddeld kost:

Categorie laag (1): gemiddelde kosten leerling SO-school voor ZMLK, LZs of cluster 4.

Categorie midden (2): gemiddelde kosten leerling SO-school voor LG.

Categorie hoog (3): gemiddelde kosten leerling SO-school voor MG (ZMLK-LG).

Het samenwerkingsverband bepaalt als onderdeel van de toelaatbaarheidsverklaring in welke categorie de betreffende leerling is geplaatst. Korthedshalve duiden we de categorieën hierna met de cijfers aan.

De personele bekostiging wordt per schooljaar en de materiële bekostiging wordt per kalenderjaar vastgesteld.

Het bevoegd gezag van de **SO-school** ontvangt rechtstreeks van het Rijk de personele basisbekostiging voor het komende schooljaar voor alle leerlingen op basis van de telling 1 oktober van het voorafgaande schooljaar, de zogenaamde T-1 systematiek.

Ook wordt het deel van het budget P&A dat overeenkomt met het budget dat voor een reguliere leerling geldt, het basisdeel, door het Rijk bekostigd. Het overige deel van het budget P&A, het ondersteuningsdeel, is opgenomen in het ondersteuningsbudget voor elke categorie. Voor elke cumi leerling wordt een vast bedrag in het budget P&A door het Rijk bekostigd. Ook worden de vaste bedragen per school voor de personele bekostiging rechtstreeks door het Rijk toegekend.

De personele ondersteuningsbekostiging voor het komende schooljaar wordt vanuit het budget van het SWV toegekend door DUO voor alle leerlingen op 1 oktober T-1 op de SO-school in relatie tot de categorie waartoe een leerling behoort.

Het bevoegd gezag van de **SO-school** ontvangt rechtstreeks van het Rijk de materiële basisbekostiging voor het komende kalenderjaar voor alle leerlingen op basis van de telling 1 oktober van het lopende schooljaar, de zogenaamde T-1 systematiek. Ook wordt het vaste bedrag per school, afhankelijk van de schoolsoort, voor de materiële bekostiging rechtstreeks door het Rijk toegekend. Plus een vast bedrag voor SO resp. VSO.

De materiële ondersteuningsbekostiging voor het komende kalenderjaar wordt door DUO toegekend uit het budget van het SWV voor alle leerlingen op 1 oktober T-1 op de SO-school in relatie tot de categorie waartoe een leerling behoort.

Het SWV bekostigt uit de ontvangen middelen de SO-scholen voor de ondersteuningskosten van de leerlingen die uit het verband afkomstig zijn. Deze bekostiging wordt uitgevoerd door DUO en die brengt de bekostiging van de SO-scholen met leerlingen uit een bepaald verband in mindering op de zware bekostiging van dat SWV. De gegevens ontleend DUO aan de gegevens zoals die in de BasisRegister OnderwijsNummer (BRON, zie www.bron.nl) door de SO-school zijn opgegeven.

De gegevens zijn te achterhalen via de Kijkglazen:

[Kijkglazen - Primair onderwijs - DUO Zakelijk](#)

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de besteding van de ondersteuningsmiddelen. Dat betreft ook de ondersteuningsmiddelen die aan de SO-school worden toegekend.

Daarnaast ontvangt de SO-school rechtstreeks van het Rijk de bekostiging die samenhangt

- met de hogere salariskosten van de schoolleiding en de extra directietoeslag (incl. de professionaliseringstoeslag),

- het budget Prestatiebox,
- de cumi-faciliteiten voor het onderwijsachterstandenbeleid,
- eventuele aanvullende bekostiging en overige subsidies OCW

De SO-school ontvangt aanvullende bekostiging van het samenwerkingsverband op basis van de peildatum 1 februari van het samenwerkingsverband. Op grond van de peildatum dient het samenwerkingsverband aanvullend de SO-school te bekostigen met basisbekostiging (personeel) voor het aantal leerlingen met een **nieuwe TLV**¹⁰ (ontvangen in de periode tussen 1 oktober en 1 februari daaropvolgend) minus het aantal leerlingen dat uitgeschreven is in die periode zonder over te zijn gegaan naar een andere SO-school. Er dient ook ondersteuningsbekostiging (personeel) te worden betaald voor datzelfde aantal. Hierbij dient nader gespecificeerd te worden om welke categorie van ondersteuningsbekostiging het gaat en wordt gerekend met de bedragen die per categorie gelden. Overgang van een leerling van een SO-school naar een VSO-school betekent uitschrijving bij de SO-school en een nieuwe TLV bij de VSO-school.

In onderstaand schema een voorbeeldmatig overzicht van de wijze van bekostiging:

Bekostiging schooljaar T/T+1					
1 okt.T-1				uitgeschreven lln en nieuwe TLV*	
(V)SO	cat 1	200		10	
	cat 2	10		1	
	cat 3	15		-1	
		<i>basisbekostiging Rijk</i>	<i>ondersteuningsbekostiging SWV</i>		
DUO-CFI, 1 okt.	cat 1	200 x bedrag basisbekostiging	200 x bedrag cat 1		
	cat 2	10 x bedrag basisbekostiging	10 x bedrag cat 2		
	cat 3	15 x bedrag basisbekostiging	15 x bedrag cat 3		
				<i>basisbekostiging</i>	<i>ondersteuningsbekostiging</i>
SWV	cat 1			10 x bedrag basisbekostiging	10 x bedrag cat 1
	cat 2			1 x bedrag basisbekostiging	1 x bedrag cat 2
	cat 3			-1 x bedrag basisbekostiging	-1 x bedrag cat 3
			Sommatie:	groter of gelijk aan 0	groter of gelijk aan 0

Bekostiging SO-school schooljaar T/T+1

Voor de instroom tellen alleen de na 1 okt. T-1 ingeschreven leerlingen mee met een nieuwe TLV. De uitstroom betreffen alleen de uitgeschreven leerlingen die niet doorstromen naar een andere SO-resp. VSO-school. Een leerling die van SO naar VSO doorstroomt, betekent een uitstroom voor het SO en een nieuwe TLV voor het VSO. Per categorie wordt het nettoresultaat per school¹¹ bepaald per leeftijdscategorie (tot 8 jaar en van 8 jaar en ouder). Vervolgens wordt de personele resp. materiële bekostiging bepaald voor de basisbekostiging resp. de ondersteuningsbekostiging door sommatie over alle categorieën per leeftijdscategorie. Wanneer de uitkomst van een van deze twee berekeningen (per school) per leeftijdscategorie (personele basis- en ondersteuningsbekostiging, materiële basis- en materiële ondersteuningsbekostiging) negatief wordt, wordt de uitkomst van die berekening gelijk gesteld aan 0.

Met dit schema wordt de essentie van de bekostiging van het samenwerkingsverband aan de SO-school weergegeven. In dit voorbeeld is sprake van één SO-school. Wanneer er meerdere SO-scholen in het samenwerkingsverband aanwezig zijn moet deze wijze van berekenen per school worden uitgevoerd. Het kan immers zo zijn dat de ene SO-school op de peildatum voor een bepaalde categorie meer leerlingen heeft terwijl de andere SO-school voor diezelfde categorie op de peildatum minder leerlingen heeft dan op de teldatum. De verrekening dient via het samenwerkingsverband te lopen. Ook moet onderscheid gemaakt worden tussen leerlingen jonger dan 8 jaar en leerlingen van 8 jaar en ouder. Voor leerlingen van een bepaalde leeftijdscategorie die al op 1 oktober T-1 ingeschreven waren, wijzigt de leeftijdscategorie niet¹².

¹⁰ Residentiële leerlingen worden geacht ook een nieuwe TLV te hebben ontvangen wanneer ze in deze periode voor het eerst worden ingeschreven. Analoog geldt de uitschrijving.

¹¹ Indien een school meerdere vestigingen in een bepaald samenwerkingsverband heeft, worden de gegevens van die vestigingen voor de groeiregeling samengevoegd.

¹² Die leeftijd wordt bepaald op basis van 31 dec. T-1 en verandert niet.

Zoals uit het voorbeeld blijkt, zou het ook zo kunnen zijn dat voor een bepaalde categorie een terugbetaling dient plaats te vinden. De school krijgt van DUO voor categorie 3 bekostiging, maar op de peildatum is er één leerling van die categorie minder. De SO-school zou dan de ondersteuningsmiddelen voor die ene categorie 3 leerling moeten terugbetalen en dat gebeurt dan door dit te verrekenen met de betaling voor het meerdere aantal leerlingen van de andere categorieën. Mocht het zo zijn dat de gehele sommatie voor die school negatief wordt, dan is afgesproken (door PO-Raad en VO-Raad in het overleg met het ministerie) dat de uitkomst dan gelijk gesteld wordt aan 0. Die interpretatie spoort met de tekst van de wet waarin is aangegeven dat het aantal leerlingen moet zijn toegenomen.

In de wet is opgenomen dat DUO de betalingsregeling per 1 oktober uitvoert en dat het samenwerkingsverband de verrekening op basis van 1 februari zelf uitvoert.

Opvallend is dat in de wet de overdracht van de basisbekostiging bij het SO niet aan de orde komt in artikel 125b WPO. Het lijkt erop alsof die niet betaald zou hoeven te worden. Zoals in bovenstaand voorbeeld is weergegeven is die betaling wel opgenomen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat het de bedoeling was dit achterwege te laten bij het SO. Deze omissie in de wet wordt nu hersteld door een wetswijziging (zie voetnoot 6), totdat die wijziging is doorgevoerd hebben de PO-Raad en de VO-Raad met OCW afgesproken dat een samenwerkingsverband dit zelf kan corrigeren. Daartoe is in de instrumenten Kijkdoos PO en Kijkdoos VO voor de samenwerkingsverbanden de keuzemogelijkheid ingebouwd met het advies de basisbekostiging ook tot de overdrachtsverplichting te rekenen.

Voor de materiële bekostiging van de SO-school geldt dat de peildatum geen aanvulling in de bekostiging geeft voor de materiële bekostiging wat de wettelijke bepalingen betreft. Het advies is om dat als samenwerkingsverband toch te doen. Het zou er anders op neerkomen dat er wel een aanvulling komt voor de personele bekostiging, maar niet voor de materiële bekostiging. Het principe moet toch zijn dat er personele en materiële bekostiging plaatsvindt voor iedere leerling. Het advies is om de peildatum ook voor de materiële bekostiging te hanteren naar analogie van de personele bekostiging. Ook dit wordt gesteund door de PO- en de VO-Raad conform de afspraak met OCW om correctie mogelijk te maken¹³.

De bedragen die aan de orde zijn voor het samenwerkingsverband en voor het SO zijn als bijlage IIA en IIB aan deze notitie toegevoegd.

Uitputting bekostiging zware ondersteuning

In de wettelijke regeling van de bekostiging van de zware ondersteuning is rekening gehouden met de mogelijkheid dat de bijdrage die betaald moet worden door het SWV als overdrachtsverplichting aan het SO de mogelijkheden van het SWV te boven gaan.

In de wet (WPO artikel 125a, WEC artikel 119) is daarbij voor de personele bekostiging opgenomen dat wanneer de bekostiging op basis van de teldatum 1 okt. T-1 groter is dan de bekostiging voor de zware ondersteuning aan het SWV (het bedrag per leerling basisschool en SBO), de besturen van de basisscholen, SBO en SO in de ontbrekende bekostiging moeten bijdragen. De bijdrage per school moet in het ondersteuningsplan

---

¹³ Er wordt geconstateerd dat de wijze van tellen van deze groei tot gevolg heeft dat een overgang van een leerling van de ene (V)SO-school naar de andere (V)SO-school – het betreft geen overgang SO naar VSO - voor de betreffende scholen wel financiële gevolgen heeft die niet worden bijgesteld. Die conclusie is juist. De ene school krijgt o.b.v. 1 okt. T-1 bekostiging voor een leerling voor het schooljaar T/T+1, terwijl die leerling voor 1 augustus T is overgegaan van (V)SO-school A naar (V)SO-school B en die school B krijgt geen aanvullende bekostiging. Dit is een zaak die de beide scholen dan onderling nader moeten bezien en zij kunnen desgewenst (rekening houdend met alle mutaties) afspraken maken om de bekostigingsgelden in zo'n geval over te dragen van school A naar school B.

zijn vastgelegd. Het ligt voor de hand het tekort om te rekenen in een bedrag per leerling BAS/SBO/SO.

Wanneer er sprake is van een tekort in verband met de overdrachtsverplichting voor de personele bekostiging in verband met de peildatum 1 februari geldt deze bijdrageregeling ook (WPO artikel 125b). Ook hieraan wordt bijgedragen door iedere leerling BAS/SBO/SO die tot het betreffende SWV behoort.

Voor de materiële ondersteuningsbekostiging is de benadering in de wet niet gelijk aan die van de personele ondersteuningsbekostiging. Voor de overdrachtsverplichting voortvloeiend uit de peildatum geldt in de wet geen verplichting m.b.t. de materiële bekostiging. Zoals hiervoor aangegeven is het advies de peildatum wel te hanteren voor de overdracht van ook de materiële basisbekostiging en de ondersteuningsbekostiging, op analoge wijze als de personele basisbekostiging en de ondersteuningsbekostiging.

Er moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid onder passend onderwijs van uitputting van de zware bekostiging op basis van de teldatum 1 okt. T-1, dan wel van uitputting van de zware bekostiging op basis van de overdrachtsverplichting aan basis- en ondersteuningsbekostiging in verband met de peildatum. Dit kan het geval zijn voor de personele bekostiging en/of de materiële bekostiging. Tijdens de invoering van passend onderwijs geldt een overgangsregeling, de regeling verevening, die mogelijk nog enige ruimte geeft aan SWV-en die relatief veel leerlingen met een indicatie hadden, maar die wordt afgebouwd en dan kan de uitputting een rol gaan spelen.

5 Invoeringssystematiek

Lichte ondersteuning

De bekostiging van de lichte ondersteuning is op hoofdlijnen onveranderd maar een SWV moet toch rekening houden met veranderingen die redelijk ingrijpend kunnen zijn.

Daarbij zijn de volgende zaken aan de orde:

- De omvang van het SWV zal fors veranderen waardoor het grondgebied en het aantal leerlingen over het algemeen fors groter zullen worden. Dat heeft ook gevolgen voor de bepaling van de het aantal van 2% van de leerlingen van het SWV (basisschool en SBO) waardoor de Rijksbekostiging voor de SBO drastisch anders kan uitpakken. Zeker als het aantal SBO's in het verband is toegenomen. Ook de verdeling over de SBO's kan dan flink wijzigen omdat de 2% verdeeld wordt over de SBO's op basis van het aantal leerlingen per SBO.
- Doordat er geen overlap meer is tussen SWV-en en de schaal van een SWV gemiddeld verdrievoudigd is, is te verwachten dat het grensverkeer aanzienlijk in omvang zal afnemen. Ook moet rekening gehouden worden met het wegvallen van het nu bestaande grensverkeer omdat vanaf 1 augustus 2014 de ongewijzigde definitie van grensverkeer geldt en dat betekent dat alleen nog als grensverkeerleerlingen degenen tellen die afkomstig zijn uit een ander SWV. Bovendien wordt vanaf 1 augustus 2014 opnieuw gestart met grensverkeer – de nieuwe samenwerkingsverbanden hebben geen verplichtingen omtrent de 'oude' grensverkeerleerlingen - zodat hiervan weer een geleidelijke opbouw in de komende jaren plaatsvindt.
- De 'oude' SWV-en zijn opgeheven en het batig saldo op 31 juli 2014 van elk SWV is verdeeld aan de bevoegde gezagen die deelnemen in het SWV¹⁴. Ook de (financiële) afspraken tussen thans bestaande SWV-en zijn dan beëindigd.

Voor het overige blijft de systematiek van de lichte ondersteuning gelden. In de WPO was geen verplichting opgelegd aan het SWV om een jaarverslag en een financiële jaarrekening te maken, zij het dat dit wel was opgelegd aan de centrale dienst van het verband. Het SWV passend onderwijs als zodanig heeft de verplichting wel.

Zware ondersteuning schooljaar 2016-2017

Het samenwerkingsverband wordt bekostigd op basis van de normbekostiging waaraan, na indexering, 95% van het positieve of 90% van het negatieve bedrag van de overgangsregeling wordt toegevoegd. Met deze verlaging van 100% naar 95% resp. 90% wordt de eerste stap van de overgangsregeling gezet.

Deze bekostiging vindt ook plaats in de daaropvolgende schooljaren (in schooljaar 2017-2018 80% resp. 75%), zij het dat het percentage van de overgangsregeling dan daalt. In 2020-2021 is dus alleen nog maar sprake van de normbekostiging.

---

¹⁴ In sommige samenwerkingsverbanden bestond de wens om het batig saldo van het 'oude' samenwerkingsverband over te dragen aan het nieuwe samenwerkingsverband. Dan is er in principe sprake van een schenking waarover schenkingsbelasting zou moeten worden betaald. Dat kan worden omzeild door het batig saldo wel terug te geven aan de deelnemende schoolbesturen maar in de bepaling van de omvang van de toekenning van het samenwerkingsverband in 2014-2015 en latere jaren aan afzonderlijke schoolbesturen in het verband voor zaken als bijv. de IB-er - in één keer of gespreid over meerdere jaren – rekening te houden met het batig saldo dat van het 'oude' SWV is ontvangen.

Bijlage IA Bedragen 16-17 lichte ondersteuning (prijspeil september 2017)

1. Norm toekenning personele ondersteuningsbekostiging SWV (16-17)

Toekenning omvang formatie per feitelijke leerling: 0,00237 fte, dit is in geld € 161,29

Schoolmaatschappelijk werk SWV: per schoolgewicht: € 115,01

2. Normen voor de SBO, omvang formatie per leerling, prijzen 2016-2017

			GPL-waarde
2.1	Basisbekostiging	0,0452 fte: € 1.309,41 plus € 42,40 x GGL	€ 3.076,13
2.2	Onderst. bekostiging	0,0646 fte: € 1.871,41 plus € 60,60 x GGL	€ 4.396,42
2.3	Cumi (vanaf de 5 ^e II)	0,0401 fte: € 1.161,66 plus € 37,61 x GGL	€ 2.729,04

3A. Materiële bekostiging (kalenderjaar 2016)

3.1	Basisbekostiging, conform PvE's basisonderwijs met 14 leerlingen als norm groepsgrootte, afgerond naar boven op een geheel getal (€ 787,-)	
3.2	Meerkosten SBO (ondersteuningsbedrag)	€ 223,77
3.3	Ondersteuningsbekostiging SWV per leerling basisschool	€ 7,44

3B. Materiële bekostiging (kalenderjaar 2017)

3.1	Basisbekostiging, conform PvE's basisonderwijs met 14 leerlingen als norm groepsgrootte, afgerond naar boven op een geheel getal (€ 789,-)	
3.2	Meerkosten SBO (ondersteuningsbedrag)	€ 224,22
3.3	Ondersteuningsbekostiging SWV per leerling basisschool	€ 7,45

4. Budget Personeels- en Arbeidsmarktbeleid voor SBO (schooljaar 16-17)

- 4.1 Het Budget P&A wordt gevormd door de som van:
- het aantal leerlingen op 1 oktober vermenigvuldigd met € 685,84
  - het aantal cumi-leerlingen op 1 oktober vermenigvuldigd met € 174,77
  - vast bedrag per school van € 12.472,38

5. Definitieve bekostigingsbedragen 2016-2017

5.1 GPL bedragen SBO

Directie	€ 85.924,48	
OP (landelijk)	€ 68.055,98	
Toeslag directie	€ 17.868,50	extra 1 ^e toeslag: € 2.532,00
OP leeftijdsgecorrigeerd: voet	€ 28.969,15	
OP leeftijdsgecorrigeerd: bedrag x GGL	€ 938,01	
Landelijke GGL	41,67 jaar	

5.2 Bedragen i.v.m. grensverkeer (afgerond op euro's)

	Personeel	Materieel (2016)	Materieel (2017)
Bedrag basisbekostiging	€ 3.076,-	€ 787,-	€ 789,-
Bedrag ondersteuningsbekostiging	€ 4.396,-	€ 224,-	€ 224,-
Bedrag basis- en zorgbekostiging	€ 7.472,-	€ 1.011,-	€ 1.013,-

Bijlage IB Bedragen 17-18 lichte ondersteuning (prijspeil sept. 2017)

1. Norm toekenning personele ondersteuningsbekostiging SWV (17-18)

Toekenning omvang formatie per feitelijke leerling basisschool: 0,00237 fte, dit is in geld € 162,74
Schoolmaatschappelijk werk SWV: per schoolgewicht: € 116,04

2. Normen voor de SBO, omvang formatie per leerling, prijzen 2017-2018

				GPL-waarde
2.1	Basisbekostiging	0,0452 fte:	€ 1.322,55 plus € 43,03 x GGL	€ 3.103,72
2.2	Onderst. bekostiging	0,0646 fte:	€ 1.890,19 plus € 61,50 x GGL	€ 4.435,85
2.3	Cumi (vanaf de 5 ^e II)	0,0401 fte:	€ 1.173,32 plus € 38,18 x GGL	€ 2.753,52

3A. Materiële bekostiging (kalenderjaar 2017)

3.1	Basisbekostiging, conform PvE's basisonderwijs met 14 leerlingen als norm groepsgrootte, afgerond naar boven op een geheel getal (€ 789,-)		
3.2	Meerkosten SBO (ondersteuningsbedrag)	€ 224,22	
3.3	Ondersteuningsbekostiging SWV per leerling basisschool	€ 7,45	

3B. Materiële bekostiging (kalenderjaar 2018)

3.1	Basisbekostiging, conform PvE's basisonderwijs met 14 leerlingen als norm groepsgrootte, afgerond naar boven op een geheel getal (€ 806,-)		
3.2	Meerkosten SBO (ondersteuningsbedrag)	€ 229,18	
3.3	Ondersteuningsbekostiging SWV per leerling basisschool	€ 7,61	

4. Budget Personeels- en Arbeidsmarktbeleid voor SBO (schooljaar 17-18)

- 4.1 Het Budget P&A wordt gevormd door de som van:
- d. het aantal leerlingen op 1 oktober vermenigvuldigd met € 697,75
  - e. het aantal cumi-leerlingen op 1 oktober vermenigvuldigd met € 176,34
  - f. vast bedrag per school van € 12.584,26

5. Bekostigingsbedragen 2017-2018

5.1 GPL bedragen SBO

Directie	€ 86.519,08	
OP (landelijk)	€ 68.666,44	
Toeslag directie	€ 17.852,64	extra 1 ^e toeslag: € 2.550,00
OP leeftijdsgecorrigeerd: voet	€ 29.259,96	
OP leeftijdsgecorrigeerd: bedrag x GGL	€ 952,08	
Landelijke GGL	41,39 jaar	

5.3 Bedragen i.v.m. grensverkeer (afgerond op euro's)

	Personeel	Materieel (2017)	Materieel (2018)
Bedrag basisbekostiging	€ 3.084,-	€ 789,-	€ 806,-
Bedrag ondersteuningsbekostiging	€ 4.407,-	€ 224,-	€ 229,-
Bedrag basis- en zorgbekostiging	€ 7.491,-	€ 1.013,-	€ 1.035,-

Bijlage IIA Bedragen zware ondersteuning SWV en (V)SO 2016-2017
Structurele bedragen SWV o.b.v. prijzen personeel (prijspeil sept. 2017) en materieel

Personeel	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Normatieve bekostiging	€ 331,65	€ 334,95	€ 335,51	€ 335,51	€ 335,51	€ 335,51
Materieel	2016	2017				
Normatieve bekostiging	€ 30,64	€ 30,70				

Personele ondersteuningsbekostiging (V)SO-leerling o.b.v. prijzen P: 16-17 (sept. 2017)

ondersteuningsbekostiging	cat 1	cat 2	cat 3
per leerling SO <8	€ 9.319,70	€ 13.657,75	€ 20.806,83
per leerling SO ≥8	€ 8.460,33	€ 14.790,41	€ 21.939,49
per leerling VSO	€ 9.413,02	€ 16.696,56	€ 20.763,52

Bedragen (V)SO vanaf 1 augustus 2016 o.b.v. prijzen 2016-2017 (sept. 2017)

Personele Basisbekostiging Fte	vast bedrag	x GGL	o.b.v. GPL
Vast per school exclusief directie	€ 26.814,29	€ 1.214,65	€ 77.270,84
per leerling SO <8	€ 1.291,13	€ 58,49	€ 3.720,64
per leerling SO ≥8	€ 898,08	€ 40,68	€ 2.587,99
per leerling VSO	€ 1.748,16	€ 79,19	€ 5.037,68
cumi-leerling	€ 879,79	€ 39,85	€ 2.535,31

Budget P&A per leerling € 462,78
 Per cumi leerling P&A € 136,74

Directietoelagen

aantal leerlingen	SO of VSO	SOVSO	MG SO of VSO	MG SOVSO
0	22.701,43	22.701,43	42.761,86	42.761,86
50	42.761,86	62.822,29	42.761,86	62.822,29

Materiële Basisbekostiging prijzen 2016

Vaste bedragen:	School	SO	VSO
Cluster 4	€ 18.910,65	€ 8.163,76	€ 14.405,41
LG	€ 27.034,88	€ 20.424,78	€ 20.337,28
LZ	€ 20.782,60	€ 8.639,34	€ 13.476,20
MG	€ 24.575,34	€ 7.219,97	€ 9.933,67
ZMLK	€ 20.111,78	€ 10.397,60	€ 13.047,15
Afdeling MG		€ 3.972,20	

SWV

	Basisbekostiging	Ondersteuningsbekostiging		
		Cat 1	Cat 2	Cat 3
Per leerling SO < 8 jr:	€ 659,14	€ 737,71	€ 1.208,11	€ 1.582,58
Per leerling SO ≥ 8 jr:	€ 578,78	€ 820,20	€ 1.288,99	€ 1.576,21
Per leerling VSO:	€ 1.198,19	€ 610,47	€ 951,02	€ 1.103,09

Materiële Basisbekostiging prijzen 2017

Vaste bedragen:	School	SO	VSO
Cluster 4	€ 18.948,47	€ 8.180,09	€ 14.434,22
LG	€ 27.088,95	€ 20.465,63	€ 20.377,95
LZ	€ 20.824,17	€ 8.656,62	€ 13.503,15
MG	€ 24.624,49	€ 7.234,41	€ 9.953,54
ZMLK	€ 20.152,00	€ 10.418,40	€ 13.073,24
Afdeling MG		€ 3.980,14	

SWV

	Basisbekostiging	Ondersteuningsbekostiging		
		Cat 1	Cat 2	Cat 3
Per leerling SO < 8 jr:	€ 665,11	€ 739,19	€ 1.210,53	€ 1.585,75
Per leerling SO ≥ 8 jr:	€ 584,59	€ 821,66	€ 1.291,57	€ 1.579,36
Per leerling VSO:	€ 1.205,24	€ 611,69	€ 952,92	€ 1.105,30

Bijlage IIB Bedragen zware ondersteuning SWV en (V)SO 2017-2018
Structurele bedragen SWV o.b.v. prijzen personeel (prijspeil sept. 2017) en materieel

Personeel	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Normatieve bekostiging	€ 331,65	€ 334,95	€ 335,51	€ 335,51	€ 335,51	€ 335,51
Materieel	2017	2018				
Normatieve bekostiging	€ 30,70	31,47				

Personele ondersteuningsbekostiging (V)SO-leerling o.b.v. prijzen P: 17-18 (sept. 2017)

ondersteuningsbekostiging	cat 1	cat 2	cat 3
per leerling SO <8	€ 9.393,80	€ 13.761,89	€ 20.970,22
per leerling SO ≥8	€ 8.530,70	€ 14.904,71	€ 22.113,03
per leerling VSO	€ 9.493,21	€ 16.830,57	€ 20.926,54

Bedragen (V)SO vanaf 1 augustus 2017 o.b.v. prijzen 2017-2018 (sept. 2017)

Personele Basisbekostiging	vast bedrag	x GGL	o.b.v. GPL
Vast per school exclusief directie	€ 27.067,58	€ 1.226,12	€ 77.963,96
per leerling SO <8	€ 1.303,32	€ 59,04	€ 3.754,02
per leerling SO ≥8	€ 906,56	€ 41,07	€ 2.611,20
per leerling VSO	€ 1.764,68	€ 79,94	€ 5.082,87
cumi-leerling	€ 888,10	€ 40,23	€ 2.558,05

Budget P&A per leerling € 472,69
 Per cumi leerling P&A € 137,97

Directietoelagen

aantal leerlingen	SO of VSO	SOVSO	MG SO of VSO	MG SOVSO
0	22.724,25	22.724,25	42.788,50	42.788,50
50	42.788,50	62.852,75	42.788,50	62.852,75

Materiële Basisbekostiging prijzen 2017

Vaste bedragen:	School	SO	VSO
Cluster 4	€ 18.948,47	€ 8.180,09	€ 14.434,22
LG	€ 27.088,95	€ 20.465,63	€ 20.377,95
LZ	€ 20.824,17	€ 8.656,62	€ 13.503,15
MG	€ 24.624,49	€ 7.234,41	€ 9.953,54
ZMLK	€ 20.152,00	€ 10.418,40	€ 13.073,24
Afdeling MG		€ 3.980,14	

SWV

Basisbekostiging

Ondersteuningsbekostiging

		Cat 1	Cat 2	Cat 3
Per leerling SO < 8 jr:	€ 665,11	€ 739,19	€ 1.210,53	€ 1.585,75
Per leerling SO ≥ 8 jr:	€ 584,59	€ 821,66	€ 1.291,57	€ 1.579,36
Per leerling VSO:	€ 1.205,24	€ 611,69	€ 952,92	€ 1.105,30

Materiële bekostiging prijzen 2018

Vaste bedragen:	School	SO	VSO
Cluster 4	€ 19.367,23	€ 8.360,87	€ 14.434,22
LG	€ 27.687,62	€ 20.917,92	€ 20.828,30
LZ	€ 21.284,38	€ 8.847,93	€ 13.801,57
MG	€ 25.168,69	€ 7.394,29	€ 10.173,51
ZMLK	€ 20.597,36	€ 10.648,65	€ 13.362,16
Afdeling MG		€ 4.068,10	

SWV

Basisbekostiging

Ondersteuningsbekostiging

		cat 1	cat 2	cat 3
per leerling SO <8	€ 680,80	€ 758,23	€ 1.239,98	€ 1.623,50
per leerling SO ≥8	€ 598,50	€ 842,52	€ 1.322,81	€ 1.616,96
per leerling VSO	€ 1.232,87	€ 627,91	€ 976,68	€ 1.132,43